

Veileder for kompetansemegling

Bedre og mer treffsikker forskning
med fokus på
kjønnsbalanse
og
kjønnsperspektiv

FORREGION Vestland

Revidert mai 2023
Hilde G. Corneliusen

Likestilling og kjønnsbalanse er viktig innen forskning og innovasjon

Rettferdighet	Et rettferdig samfunn gir lik tilgang til viktige og interessante oppgaver
Ressurser	Rekrutter de beste fra hele befolkningen
Mangfold (enfold)	Et team med variasjon i bakgrunn, erfaring, utdanning, kompetanse gir større kreativitet
Likestilling som krav	Fra 2022 er en aktiv likestillingsplan et krav som må oppfylles for å søke forskningsmidler fra EU (Horizon Europe) og i Forskningsrådet
Kjønnsbalanse blir vurdert	Kjønnsbalanse i forskningsteam har lenge vært et vurderingskriterium for å vinne i konkurranse om forsknings- og innovasjonsmidler
Forskning for alle	Er forskningen/produktet utviklet med mangfold som et mål, vil det også kunne nå flere ulike typer brukere
Konkurransedyktig	Forskning har vist at bedrifter som legger vekt på kjønnsbalanse, mangfold og likestilling er mer konkurransedyktig

KJØNNSBALANSE

Hvem deltar i prosjektet?

- Ha god kjønnsbalanse i prosjektgruppen som mål fra starten.
- Tips: Ligestillingsloven bruker minimum 40 % av hvert kjønn som definisjon på kjønnsbalanse.
- Vær bevisst på kjønnsbalanse i lederstillinger i prosjektet og i bedriften – begge deler kan bli gjenstand for vurdering i forsknings- og innovasjonsprosjekt.

Kjønnsperspektiv i forskning som krav – fra EU til Norge

- **“Horizon 2020** was the first framework programme to set **gender as a cross-cutting issue ...”**
- **“Horizon Europe goes further, by making the integration of the gender dimension into research and innovation content a requirement by default, unless the topic description explicitly specifies otherwise. This has set an example at a global level.”**

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/democracy-and-rights/gender-equality-research-and-innovation_en#gender-mainstreaming-through-the-integration-of-the-gender-dimension-in-research-and-innovation-content

KJØNNSPERSPEKTIV

Hvem vil prosjektet påvirke? Hva kan kjønnsperspektiv innebære?

- Gjør deg kjent med hvordan tidligere forskning på feltet har tematisert kjønn
- Inkluder kjønnsperspektiv hvis det er relevant for forskningstema – fra starten av prosjektet
- -- og forklare hvorfor, hvis kjønnsperspektiv ikke er relevant
- Vurder kjønnsperspektiv i forhold til tema, problemstilling, målgruppe, forventede resultater av forskningen

Still spørsmål!

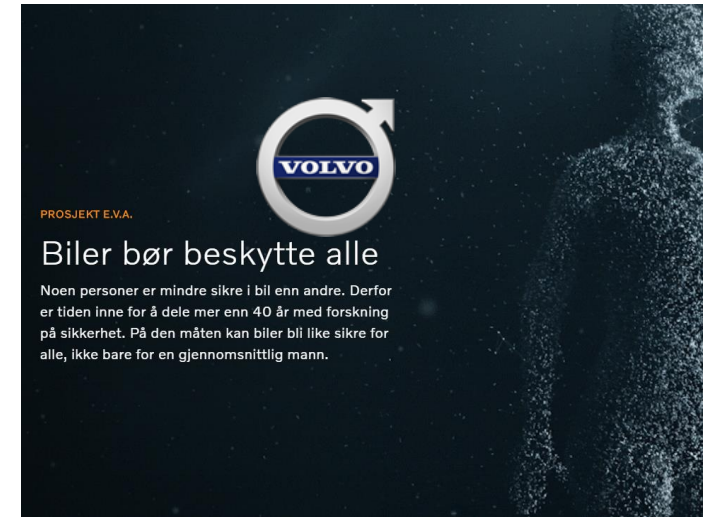
- Hvem angår det? Hvem deltar?
- Tilgang til roller, posisjoner, kompetanser, opplæring?
- Hvem kan snakke fra hvilke posisjoner?
- Hvem definerer – på vegne av hvem?
- Er kjønnsperspektiv et bevisst perspektiv?
- Still spørsmål til kjønne stereotypier

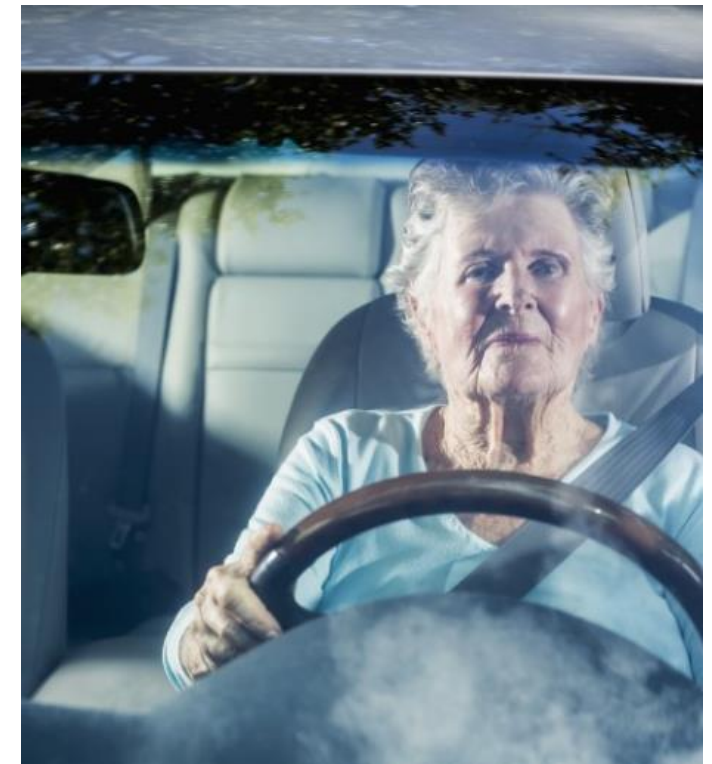
Kjønnsperspektiv i forskning og innovasjon kan utgjøre en **livsviktig** forskjell

- **Menn** har **større sannsynlighet** for å være **innblandet** i trafikkulykker, men **kvinner** har **større sannsynlighet** for å bli **skadet**
- Kollisjonstester blir oftest utført med testdukker basert på menns gjennomsnittsmål, vekt og muskelmasse
- <https://kjonnsforskning.no/nb/2019/06/bilar-blir-framleis-bygd-for-menn>

➤ **Mangel på kjønnsperspektiv** kan gi misvisende forskningsresultater, eller forsterke kjønnsstereotyper

<https://www.volvocars.com/no/why-volvo/human-innovation/future-of-driving/safety/prosjekt-eva>

Kjønnsperspektiv i forskning gir bedre kunnskap

Visste du at:

- 1/3 som blir rammet av «kvinnesykdommen» osteoporose er menn? Eller at kvinner og menn kan reagere ulikt på samme giftstoffer?
- Mangel på kjønnsperspektiv kan overse helseutfordringer både blant menn og kvinner
- Studier innen helseforskning har vist at kjønnsforskjeller har opphav i samspill mellom biologi og sosiale normer: kvinner mer sårbare, men menn er mer eksponert for giftstoffer
- Ukritisk behandling av kjønnsperspektiver kan reprodusere kjønnsstereotyper

Kjønnsperspektiv i forskning kan være *et krav* der det er relevant og det kan gi *konkurransetrinn* ved vurdering i søknadsbehandling

Les mer: [Hva er kjønnsperspektiver i forskning – eksempler fra tverrfaglige forskningsområder](#) (Kilden)

✓ SJEKKLISTE

Rigg prosjektet med **kjønnsbalanse** som mål ved å invitere både kvinner og menn til å delta i:

- idemyldring
- prosjektutvikling
- forskningsgruppe
- referansegruppe
- arbeidspakkeledere

Vurder hvordan **kjønnsperspektiv** kan styrke innholdet:

- Still spørsmål: hvem blir påvirket av prosjektet?
- Hvordan kan prosjektet fange inn mangfold blant brukere?
- Involver brukere av begge kjønn
- Usikker? Spør en kjønnsforsker om hjelp til å identifisere hvordan kjønnsperspektiv kan styrke prosjektet

Kunnskapsbasert samarbeid om kjønnsbalanse og likestilling

Veilederen er basert på et samarbeid mellom

- [FORREGION Vestland](#),
- [Kvinneløftet FixIT](#) og
- [NORDWIT](#), Nordic Centre of Excellence om kvinner i teknologi-drevne karrierer, 2017-2022

Første utgave 2021
[Hilde G. Corneliusen](#)
og [Gilda Seddighi](#),
Vestlandsforskning
<https://www.vestforsk.no/nn>

FORREGION Vestland 2021-2023

FORREGION
Vestland

*Kom i gang med
forskning i bedrift*

Vi tilbyr **gratis** rådgjeving

Våre kompetansemeklarar kan hjelpe med å avklare behov for forskning og å finne rett finansieringsmoglegheit og forskingspartnar

- Identifisere forskingsbehov
- Finne rett forskingsmiljø
- Utvikle FoU-søknad

FORREGION Vestland skal bidra til innovasjon, berekraftig verdiskaping, grøn konkurransekraft og klimaomstilling i bedrifter gjennom bruk av forskning

VESTLANDSFORSKING

 Høgskulen
på Vestlandet

 Vestland
fylkeskommune